

אש קודר

עיקר קושי השעבוד הוא קוצר הרוח!

גגם: זווית יחודית ולא מוכרת על חייו של הבבא סאלי זי"ע לרגל יומא דהילולא!

עבר בחייו. זה לא ייאמן. בגיל 18 התייתם מאביו, שהיה גם רבו, מאז הוא נקשר לאח הגדול של האב, רבי יצחק, אבל ארבע שנים אחר כך הדוד נרצח על ידי שודדים במרוקו. גם אחיו הגדול, רב העיר, נרצח על ידי השלטון המרוקאי, וההנהגה של הקהילה נפלה על כתפיו. אשתו הראשונה נפטרה בעת לידת בתם והבת לא שרדה. הוא התחתן שוב, אך במשך עשור לא היו לזוג ילדים. שנים אחר כך, אחיו הקטן והאהוב ביקר אצלו, ונהרג בתאונת דרכים קטלנית בדרכו הביתה. זה לא סוף הרשימה. די באסון אחד כזה כדי להפוך את האדם למריר וקודר. אבל הבבא סאלי רק צמח והתעלה והודרך מתוך הכאבים האלה. כנראה יש שתי אפשרויות: להישבר, או להפוך לדגיש יותר, למבין יותר בכאב. הבבא סאלי הרגיש הכול - מהצער של כל עני ומסכן שבא אליו, ועד לצער השכינה.

אולי מאות אלפי אנשים מצאו אצלו כתובת כי הוא הבין מה זה לאבד אבא, מה זה לאבד אישה, מה זה לחכות לילדים. התפילה והאהבה שלו לכולם יצאו מלב חם ורחב יותר. פעם בחנוכה הוא ראה שמחלקים לילדים דמי חנוכה בשטרות, ואמר שיחלקן את אותו הסכום, אבל במטבעות. שאלו אותו למה, והוא אמר שילד יותר מתלהב ממטבע נוצץ מאשר מדף נייר. הרגישות הגדולה הגיעה עד לליבם של ילדים.

מבהיל! פשוט מבהיל לקרוא את הזווית הזו, הפחות מוכרת לנו על הבבא סאלי! היא היא ההמחשה הכי טובה לווארט האמור כיצד להפוך את הסבל והעבודה הקשה, למנוף הצלחה עד הפסגה! יאה רעווא שזוכה לילך בדרכיו וזכותו הגדולה תעמוד לנו למגן וצינה, אמן.

גוט שאבע'ס
א פרייליכץ שאבע'ס

השיעבוד שלו לגרום להם לקוצר רוח! זהו עיקר השעבוד! זהו עיקר הקושי! וממנו בעיקר היה צריך לגאול את בני ישראל! כלפי מה הדברים אמורים?

כפי שנכתב בגליון הקודם עלינו להתעמק בפרשיות אלו כדי ללמוד אורחות חיים כיצד להתמודד עם השעבוד הפרטי שלנו ולהוציא עצמנו מגלות לגאולה.

ה'פרעה' שנמצא בכל אחד מאיתנו מנסה בכל כוחו לשעבד אותנו בשעבוד הקשה הזה. לא איכפת לו שנעבוד את ה', אך כל רצונו הוא שנסבול מהעבודה, שנעשה את זה בלי חשק, בלי ברע'ן, בקיצע'ר, שנוהיה קצרי רוח כלפי זה, כי הוא יודע שזה הדרך להמאיס את עלינו את העבודה עד שלא תהיה יכולת כלל וכלל לשמוע ח"ו!

אז מה עושים?
בפרשה אנו מתבשרים בלשונות הגאולה "והוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים". בשנה שעברה נשאלה השאלה מעל גליון זה מדוע בחרה התורה דווקא בלשון זה ולא נאמר והוצאתי אתכם מהשעבוד, מהעבודה, מהייסורים, מההרג והאבדן וכ', ולפי האמור יתבאר באופן נפלא, שמכיוון שזה היה עיקר השעבוד, מזה דווקא עיקר היציאה מגלות לגאולה!

וזה מה שעושים! זה עיקר העבודה שלנו מול אותו פרעה! לצאת מהעבודה החיצונית הגורמת לקוצר רוח ולסבל, ולהיכנס לעבודה פנימית, מלאה בחיות תמידית ובשמחה אמיתית, ואז העבודה שנראית לנו קשה, תהיה המנוף הצלחה.

ישראל סבא קדישא!

במוצש"ק (ד' שבט) יחול יומא דהילולא קדישא הארבעים להרה"ק ר' ישראל אבוחצירא הבבא סאלי זי"ע.

לפני מספר שנים קראתי מאמר מרתק של יהודי בשם זאביק הראל על הבבא סאלי מזווית יחודית, וכך הוא כתב:

"מדברים רבות על התורה והמופתים, אבל אני רוצה לדבר על מה שהבבא סאלי

כתוב בפרשתנו "ולא שמעו אל משה מקוצר רוח ומעבודה קשה" וברש"י "כל מי שהוא מיצר רוחו ונשימתו קצרה ואינו יכול להאריך בנשימתו".

ויש להתבונן, הרי לכאורה עיקר השעבוד היה העבודה הקשה מנשוא, ואילו הקוצר רוח, למרות היותו קשה עד מאוד, עדיין היה רק תוצאה של העבודה הקשה. ואם כן הסדר צריך להיות לפי דרגת הקושי - מעבודה קשה ומקוצר רוח. ומדוע התורה אומרת - 'מקוצר רוח ומעבודה קשה'?

כדי להבין את העניין, ננסה להבין מה עומק מטרתו של פרעה הרשע בשעבוד. בפרשה הקודמת, כשמושה ואהרן באים לפני פרעה ודורשים ממנו לשלוח את בני ישראל, הוא עונה להם "למה משה ואהרן תפריעו את העם ממעשיו לכו לסבלותיכם". ולא מובן על איזה סבלות הוא מדבר? הרי הוא יודע שהם משבט לוי שעליהם לא היה שעבוד, אז מה הוא רוצה מהם? מבאר רש"י שאכן הוא לא התכוון לשלוח אותם לשעבוד אלא אמר להם "לכו למלאכתכם שיש לכם לעשות בבתים". ועדיין צריך להבין מדוע הוא אמר "לכו לסבלותיכם" ולא אמר לכו למלאכתכם? ונראה לומר שכאן טמונה עיקר מטרת השעבוד ששעבד פרעה את ישראל.

פרעה מנסה להפוך כל מלאכה לסבל, כל מלאכה לקוצר רוח. כשהוא מדבר עם משה ואהרן ושולח אותם לעשות את מלאכתם הוא מכנה את זה "לכו לסבלותיכם" כי זוהי מטרתו להמאיס על האדם את העבודה ולהפוך אותה לסבל. לכן בפסוק אחרי זה הוא אומר להם "הן רבים עתה עם הארץ והשבתם אותם מסבלותם" החשש המרכזי של פרעה הוא לא שיפסיקו לעבוד אלא שיפסיקו לסבול מהעבודה!

ובחזרה לפרשתנו, הסדר שהתורה כותבת הוא הסדר הנכון שהסיבה שלא שמעו אל משה הוא מפני שפרעה הצליח במטרת